

Ecologische quickscan

Ontwikkeling Muizenberglaan Breda

In het kader van de Wet natuurbescherming & het Natuurnetwerk Nederland

Colofon

In opdracht van	Gemeente Breda
Contactpersoon	Jaap Klei
Datum	29 mei 2023
Kenmerk	RA23073-01
Aantal pagina's	31
Status rapport	Concept
Contactpersoon	Benjamin Backx
Telefoonnummer	06 1511 4537
E-mail	info@ecoassist.nl
Wijze van citeren	Backx, B.J.A., 2023. Ecologische quickscan ontwikkeling Muizenberglaan Breda. In het kader van de Wet natuurbescherming & het Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA23073-01. Eco Assist, Helmond.

Eco Assist B.V.
Wildenborchlaan 62
5709 RR Helmond
06 15 114 537
info@ecoassist.nl
www.ecoassist.nl

Eco Assist is lid van het Netwerk Groene Bureaus:
*brancheorganisatie voor kwaliteitsverbetering en
belangenbehartiging*

Eco Assist B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Eco Assist; opdrachtgever vrijwaart Eco Assist voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© copyright Eco Assist B.V./ Stichting Alwel

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van Stichting Alwel. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Eco Assist, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING	5
1.2 DOEL.....	5
2. PLANGEBIED & INGREEP	6
2.1 LOCATIE	6
2.2 BESCHRIJVING	6
2.3 VOORGENOMEN INGREEP	7
2.4 PLANNING.....	7
3. WERKWIJZE	8
4. ONDERZOEKSRESULTATEN BESCHERMDE GEBIEDEN	9
4.1 NATURA 2000.....	9
4.2 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN)	10
4.3 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	11
5. ONDERZOEKSRESULTATEN SOORTBESCHERMING	12
5.1 PLANTEN.....	12
5.2 VOGELS.....	12
5.3 ZOOGDIEREN.....	14
5.3.1 VLEERMUIZEN	14

5.3.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN.....	16
5.4 REPTIELEN.....	17
5.5 AMFIBIEËN.....	18
5.6 VISSSEN.....	19
5.7 VLINDERS EN LIBELLEN	19
5.8 OVERIGE ONGEWERVELDEN	19
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	21
6.1 GEBIEDSBESCHERMING.....	21
6.1.1. NATURA 2000.....	21
6.1.2 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN)	21
6.1.3 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	21
6.2 SOORTBESCHERMING	21
6.2.1 VOGELS.....	21
6.2.2 VLEERMUIZEN	22
6.2.3 ALPENWATERSALAMANDER	22
6.2.4 OVERIGE SOORTEN	23
6.3 SAMENVATTING	23
6.3 OVERZICHTSTABEL.....	23
7. BRONNEN.....	25
BIJLAGE 1: FOTO'S PLANGEBIED.....	26
BIJLAGE 2: WET- EN REGELGEVING.....	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Breda is bezig met de voorbereiding van de ontwikkeling van totaal 81 sociale huurwoningen en 23 middeldure huurwoningen. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat deze ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar de effecten van de ingreep op beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) en flora en fauna welke beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

Deze rapportage geeft de resultaten van de uitgevoerde ecologische potentie-inschatting weer, een zogenaamde quickscan. Hierbij wordt aangegeven welke beschermde planten en dieren mogelijk voorkomen in het plangebied en wat de te verwachten effecten van de ingreep hierop zijn. Daarnaast is een eerste inschatting uitgevoerd van het effect van de ingreep op beschermde gebieden. Ook is er aandacht voor de bescherming van bomen als beschermde houtopstanden onder de Wet natuurbescherming.

1.2 Doel

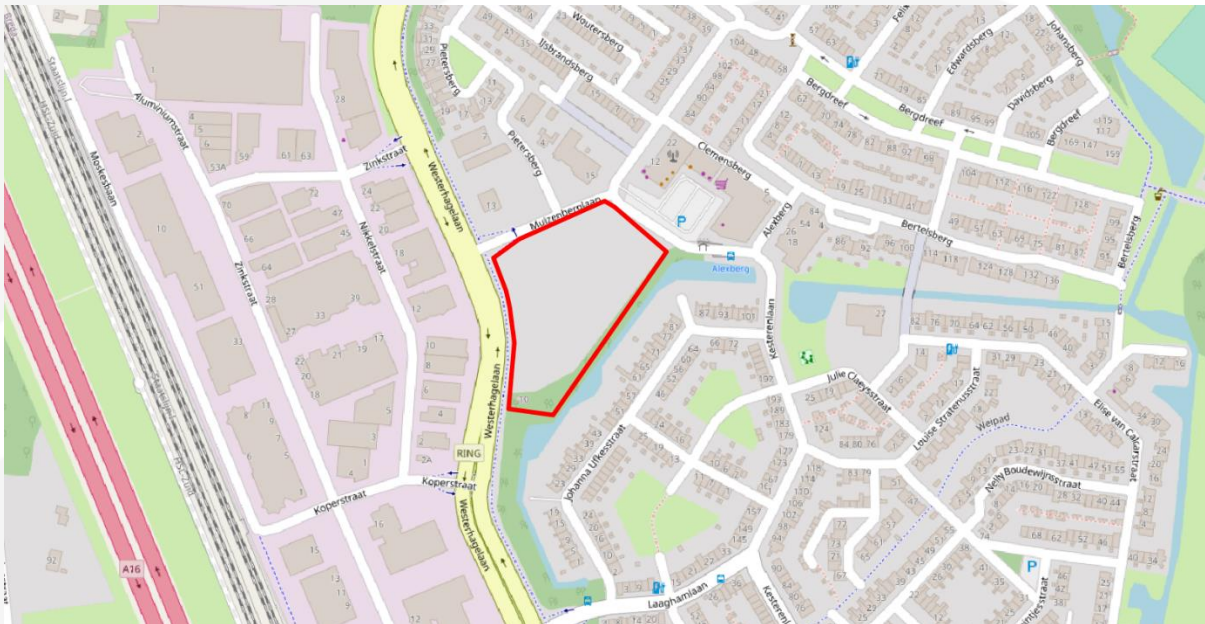
De quickscan beantwoordt de volgende vragen:

- Wat is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN)?
- Welke beschermde planten en dieren komen potentieel voor in het plangebied?
- Heeft de ingreep mogelijk een effect op beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN)?
- Heeft de ingreep mogelijk een effect op beschermde planten en dieren?
- Heeft de ingreep effect op onder de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden?
- Leidt de ingreep tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming en gebiedsbescherming te voorkomen?

2. Plangebied & ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Muizenberglaan te Breda (Noord-Brabant). In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap, 2023.

2.2 Beschrijving

Het plangebied is gelegen in stedelijk gebied met rondom bedrijven, winkels en woningen. Aan de zuidoostzijde ligt een watergang nabij het plangebied. Het plangebied heeft de volgende landschapselementen en eigenschappen welke van belang zijn voor de potentie van het gebied voor beschermde soorten (zie bijlage 1):

- Kruidenrijk grasland met algemene grassen en kruiden van voedselrijke omstandigheden, zoals kruipende boterbloem, scherpe boterbloem, ridderzuring, raapzaad, gewone smeerwortel, speenkruid, pinksterbloem en in de nattere delen ook riet. In het centrale deel is een laagte aanwezig waar ten tijde van het veldbezoek een ondiepe plas aanwezig was met een diepte van zo'n 10 cm.
- Houtwal aan de zuidoostkant van het plangebied voornamelijk bestaande uit grauwe abelen met in de ondergroei voornamelijk hazelaar, boswilg, hulst, gewone braam, riet, kleeftkruid, zevenblad, klimop, fluitenkruid en grote brandnetel.

2.3 Voorgenomen ingreep

Gemeente Breda is bezig met de voorbereiding van de ontwikkeling van totaal 81 sociale huurwoningen en 23 middeldure huurwoningen. De grond is in eigendom van de gemeente, woningcorporatie Stichting Alwel gaat de beoogde woningen ontwikkelen. Onderstaand is een impressie opgenomen van de voorgenomen ontwikkeling (figuur 2). De werkzaamheden die plaats gaan vinden bestaan voornamelijk uit:

- Verwijderen van de vegetatie, met uitzondering van de houtwal aan de zuidoostkant van het plangebied. De houtwal blijft geheel behouden.
- Bouwrijp maken van het plangebied.
- Nieuwbouw van de appartementen.

Figuur 2. Impressie beoogde ontwikkeling aan de Muizenberglaan.

2.4 Planning

Het voornemen is om de ingreep (inclusief bestemmingsplanwijziging) zo snel mogelijk uit te voeren. De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend en hangt mede samen met de tijd die nodig is voor de voorbereidingen.

3. Werkwijze

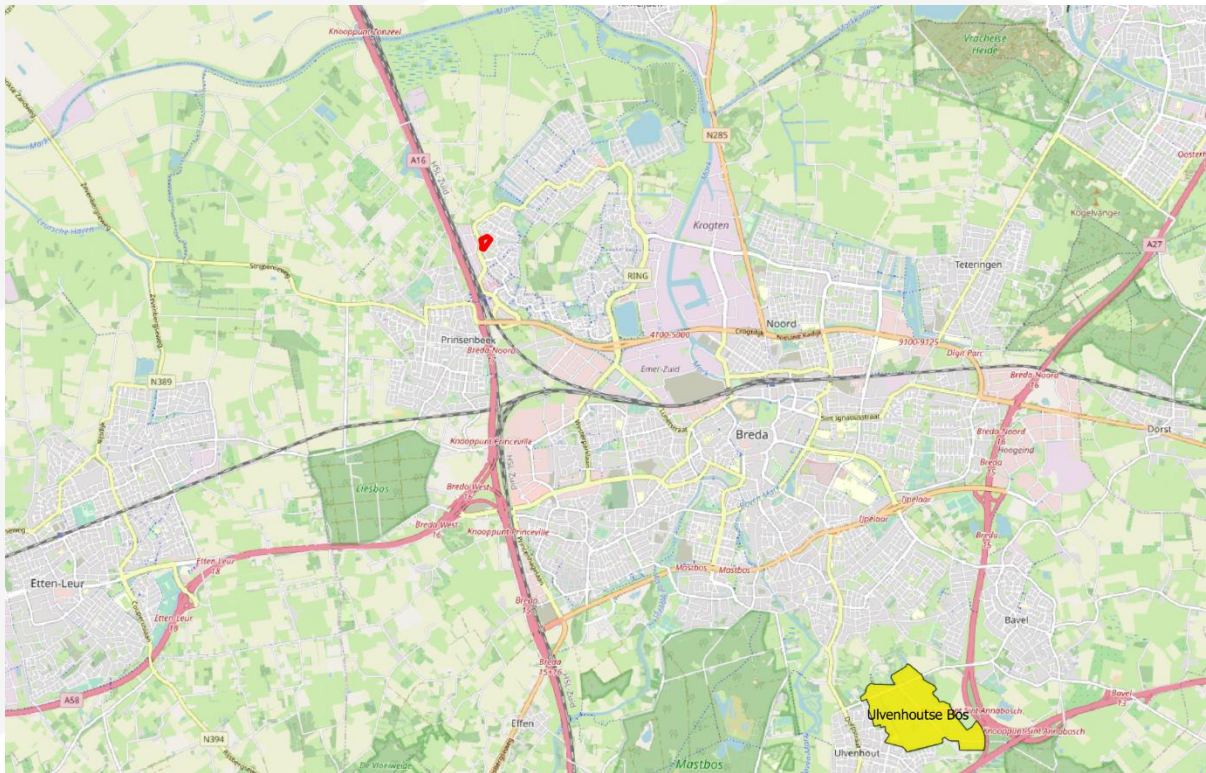
Om te komen tot een volledige potentie-inschatting zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het plangebied werd op 26 april 2023 bezocht door ecooloog Benjamin Backx MSc. Daarbij is in het plangebied en de directe omgeving daarvan gezocht naar beschermde soorten en sporen die wijzen op hun aanwezigheid. Hierbij is tevens de potentie van het plangebied voor beschermde soorten bepaald, een zogenaamde habitat geschiktheidsbeoordeling. Tijdens het veldonderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp en fototoestel.
- De ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen delen van het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden werd bepaald.
- Met behulp van verspreidingsatlassen, websites met verspreidingsdata en de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) werd bepaald of in het plangebied recentelijk beschermde soorten zijn waargenomen.
- Op basis van de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd op grond van een deskundigenoordeel bepaald of beschermde planten- en diersoorten in het plangebied voor kunnen komen.
- In overleg met de opdrachtgever is de ingreep bepaald welke in het plangebied plaats gaat vinden.
- Op basis van de beschreven ingreep en de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd:
 - Vastgesteld of negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten zijn of dat daarvoor nog aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn;
 - Bepaald welke negatieve effecten te verwachten zijn op de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten;
 - Bepaald of beschermde houtopstanden aanwezig zijn.

4. Onderzoekresultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is het 'Ulvenhoutse Bos'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 8,1 km van het plangebied (zie figuur 3).

Figuur 3. Ligging van het plangebied in rood aangegeven. De begrenzing van de omliggende Natura 2000-gebieden is met geel weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap, 2023.

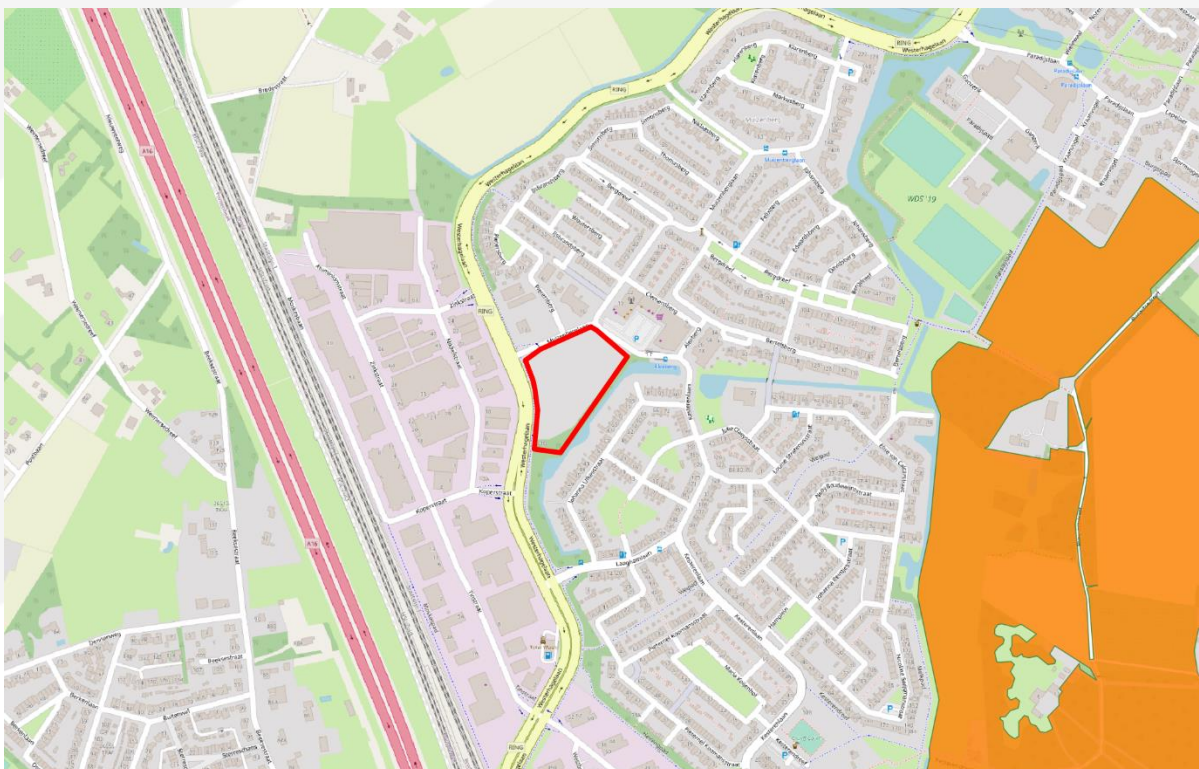
Effectbeoordeling Natura 2000

Door de afstand tussen het plangebied en deze beschermde natuurgebieden zijn negatieve effecten door geluidsverstoring, visuele verstoring of verdroging als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Tijdens de voorgenomen werkzaamheden kan stikstof worden uitgestoten. Gezien de afstand en de aard en duur van de werkzaamheden worden negatieve effecten van stikstofuitstoot en depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen als laag ingeschat. De voorgenomen ingreep leidt mogelijk tot een toename in stikstofuitstoot gedurende de gebruiksfase in verband met de toename in woonvolume wat gepaard zal gaan met zaken als verwarming van de woningen, extra verkeersbewegingen en dergelijke. Om rechtszekerheid te krijgen over mogelijk effecten van

stikstofdepositie tijdens de aanleg en gebruiksfase dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied is gelegen in Provincie Noord-Brabant. Het gedeelte van het Natuurnetwerk Nederland dat gelegen is binnen deze provincie wordt aangeduid als het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het plangebied ligt geheel buiten het NNB. Het meest nabij gelegen gedeelte van het NNB ligt op een afstand van ongeveer 420 m ten oosten van het plangebied. De ligging van het plangebied ten opzichte van het NNB is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. De begrenzing van het NNB is oranje weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2023.

Effectbeoordeling NNN (NNB)

De ingreep vindt niet plaats in het NNN. Het plangebied ligt op een afstand van minimaal 420 m van het NNB en er zijn veel woningen en wegen in het tussengebied aanwezig. De voorgenomen ingreep leidt niet tot effecten die uitstralen tot in het NNN, en heeft daarmee geen externe werking op het NNN. Aantasting van wezenlijke waarden of kenmerken van het NNN is daarmee op voorhand uitgesloten. Hierdoor is een nadere toetsing in de vorm van een effecttoets (Nee-tenzij-toets) en een vergunning niet noodzakelijk.

4.3 Bescherming van houtopstanden

Bij de ingreep worden geen bomen gekapt. Hierdoor is er ook geen sprake van effecten op bomen welke vallen onder het gedeelte beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is hierdoor niet van toepassing.

5. Onderzoeksresultaten soortbescherming

Uit de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) zijn geen recente waarnemingen (2018 t/m 2023) bekend van beschermde soorten uit het plangebied welke beschermd zijn middels de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving (500 m) van het plangebied zijn waarnemingen bekend van buizerd, gierzwaluw, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer, bunzing, gewone dwergvleermuis en Alpenwatersalamander.

5.1 Planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen in het plangebied. Uit het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn ook geen beschermde vaatplanten bekend (NDFF). Er zijn geen gebouwen met oude muren aanwezig waarop beschermde muurplanten kunnen groeien. Alle overige beschermde vaatplanten stellen zeer specifieke eisen aan hun standplaats. Deze zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten is binnen het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling planten

Doordat de aanwezigheid van beschermde vaatplanten in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.2 Vogels

In de bomen binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden (75 m) zijn geen horsten van roofvogels of uilen aangetroffen. Ook zijn er geen nesten van roeken of ooievaars in de bomen rondom het plangebied aangetroffen. De roek is wel bekend uit de directe omgeving (500 m) van het plangebied, maar het betreft een waarneming van een enkel dier. In de NDFF zijn geen waarnemingen van broedkolonies bekend, waarmee de aanwezigheid van essentieel foerageergebied van deze soort binnen het plangebied ook niet te verwachten is. Er zijn binnen het plangebied geen gebouwen met voor vogels toegankelijke ruimtes aanwezig waar huismussen, gierzwaluwen of andere broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 in kunnen broeden.

Geschikte broedplekken voor de grote gele kwikstaart, welke vaak onder bruggen, in nissen of tussen boomwortels op oevers broedt van stromende beken of kanalen, zijn niet aanwezig binnen het plangebied of binnen de verstoringszone van de werkzaamheden.

De aanwezigheid van nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 zijn dan ook redelijkerwijs uitgesloten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Naast jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 hanteert provincie Noord-Brabant een lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten behorend tot categorie 5. Dat zijn broedvogels welke vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van de vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5 kunnen binnen het plangebied en de verstoringszone soorten als ekster, koolmees, pimpelmees en spreeuw worden verwacht.

Verder kunnen binnen het plangebied zangvogels aanwezig zijn die in bossen en tuinen broeden zoals merel, winterkoninkje en roodborstje.

Effectbeoordeling vogels

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en verblijfplaatsen uit categorie 1 t/m 4 is binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden redelijkerwijs uitgesloten. De voorgenomen ingreep heeft daarnaast geen negatief effect op het functioneel leefgebied van dergelijke broedvogelsoorten.

Voor te verwachten soorten uit categorie 5 zijn in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieve nestmogelijkheden voor handen. Tijdens het veldbezoek werden hier geen nesten van dergelijke vogelsoorten aangetroffen. De bomenlaan aan de rand van het plangebied blijft bovendien behouden. De ingreep leidt dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat broedvogels hun nesten met eieren of jongen verlaten en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar. Dat leidt tot een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 van de Wet Natuurbescherming. Het is voor de voorgenomen ingreep niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Het plangebied en de directe omgeving daarvan is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Zowel de houtwal als de kruidenrijke vegetatie en poel in het plangebied kunnen een belangrijk jachtgebied vormen voor vleermuizen omdat het niet verlicht is en er een hoog insectenaanbod te verwachten is in de zomermaanden.

Vleermuizen maken gebruik van doorlopende lijnvormige elementen zoals bomenlanen voor beschutting en geleiding op hun vaste vliegroutes. Binnen het plangebied is deze aanwezig in de vorm van de houtwal aan de zuidoostzijde van het plangebied. Ook aan westzijde van het plangebied kunnen de bomen in de berm van de Westerhagelaan welke net buiten het plangebied staan door vleermuizen gebruikt worden als vaste vliegroute.

In het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen bomen met holtes of losse stukken bast aanwezig waar vleermuizen in of achter kunnen kruipen. Ook zijn er geen gebouwen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden dan ook uitgesloten.

In het plangebied kunnen de volgende soorten worden verwacht: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger.

Tabel 1: Potentieel in het plangebied aanwezige vleermuizen en functies.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	massawinterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis						X	X
ruige dwergvleermuis						X	X
rosse vleermuis						X	X
laatvlieger						X	X

Effectbeoordeling vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat binnen het plangebied mogelijk vleermuizen voorkomen. Voornamelijk de houtwal met grote populieren welke daarnaast grenst aan een brede watergang trekt insecten aan en kan voor luwte zorgen waar insecten zich verzamelen. Hierdoor kan dit deel van het plangebied van belang zijn als foerageergebied voor veel dieren waarmee niet uit te sluiten is dat er sprake is van een essentieel foerageergebied. Ook het grasland binnen het plangebied met de poel kan op dagen met niet te sterke wind door veel vleermuizen bezocht worden om te jagen. De houtwal met populieren blijft behouden. Samen met watergang net buiten het plangebied en het overige groen in de directe omgeving is daarmee niet te verwachten dat de voornomen ingreep leidt tot een aantasting van essentieel foerageergebied van vleermuizen.

De houtwal aan de zuidoostzijde en de bomen aan de Westerhagelaan kunnen geleidende elementen zijn welke door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute. Bij de Westerhagelaan is er aan weerszijden van de weg een bomenlaan aanwezig. Hiermee is er voor de vleermuizen ook een alternatieve route beschikbaar. Daarnaast worden geen effecten op een eventueel hier aanwezige vliegroute verwacht omdat het bouwvlak aan de andere zijde van het plangebied voorzien is.

De houtwal met populieren aan de zuidoostzijde van het plangebied vormt mogelijk een essentiële vliegroute van vleermuizen om zich van noord naar zuid te verplaatsen en omgekeerd. De houtwal inclusief bomen blijven behouden. De bebouwing wordt echter vrij dicht op deze houtwal gerealiseerd en bestaat deels uit hoogbouw. Dit hoeft geen probleem te zijn voor vleermuizen welke hier willen passeren, zolang voorkomen wordt dat er verlichting uitstraalt op deze potentiële vliegroute. Daartoe dient het verlichtingsplan beoordeeld te worden door een vleermuisdeskundige. Als het niet mogelijk is uitstraling van verlichting op de houtwal voldoende te voorkomen, is een nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Omdat er geen bomen of gebouwen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied of binnen de verstoringszone van de werkzaamheden zijn leidt te ingreep ook niet tot negatieve effecten hierop.

5.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen of sporen die wijzen op hun aanwezigheid.

Steen- en boomarter

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig waarin vaste rust- en verblijfplaats voor marterachtigen aanwezig kunnen zijn. Ook zijn er geen bomen met grote holtes aanwezig welke kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenarter of boomarter. Er zijn geen sporen van deze marterachtigen aangetroffen gedurende het veldbezoek. Van deze soorten zijn dan ook geen waarnemingen bekend uit de directe omgeving van het plangebied (500 m). Het kan echter niet uitgesloten worden dat deze soorten het gebied sporadisch bezoeken om te foerageren, maar de aanwezigheid van beschermde functies van het gebied voor deze soorten is redelijkerwijs uitgesloten.

Das

Binnen het plangebied zijn geen sporen van dassen waargenomen. Daarnaast zijn ook geen dassen bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Omdat sporen van dassen relatief makkelijk te vinden zijn en goed te herkennen zijn door een deskundige kan op basis van het onderzoek de aanwezigheid van essentieel leefgebied van dassen in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten worden.

Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn door de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. Binnen het plangebied is weinig ondergroei aanwezig waarmee er te weinig beschutting is voor kleine marterachtigen om hier een vaste rust- en verblijfplaats te vinden. Van de wezel en hermelijn zijn er ook geen waarnemingen bekend uit het plangebied of de directe omgeving daarvan (NDFF). Daarnaast ligt het gebied ingesloten in stedelijk gebied, waar deze dieren teveel verstoring ondervinden.

Uit de directe omgeving van het plangebied is wel een enkele waarneming van een bunzing bekend (NDFF). Deze waarneming is gedaan bij de Westerhagelaan ongeveer 300 meter ten zuiden van het plangebied. De houtwal aan de zuidzijde met ondergroei tevens gelegen nabij de watergang kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van de bunzing. Het is niet uitgesloten dat bunzingen sporadisch ook de rest van het plangebied bezoeken tijdens het foerageren. Omdat hier maar in beperkte mate dekking aanwezig is voor de dieren in de vorm van opgaande vegetatie worden vaste rust- en verblijfplaatsen van de bunzing niet verwacht.

Eekhoorn

Uit de NDFF is een waarneming van een eekhoorn bekend uit de directe omgeving van het plangebied (500 m), maar wel alleen ten westen van de A16. Deze weg vormt een behoorlijke barrière voor deze soort. Binnen het plangebied zijn alleen grote bomen aanwezig in de houtwal aan de zuidoostzijde van het plangebied. Hierin zijn geen eekhoornnesten aangetroffen of holtes welke groot genoeg om te kunnen dienen als nest voor eekhoorns. Ook zijn er tijdens het veldbezoek geen eekhoorns aangetroffen of knaagsporen. Het is niet geheel uitgesloten dat de houtwal sporadisch bezocht wordt door een foeragerende eekhoorn, maar de populieren hebben de dieren weinig voedsel te bieden. Daarnaast is het slechts een smalle houtwal in een verder vrij open landschap zonder grote bomen, waar deze dieren zich niet thuis voelen. Daarmee is de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van eekhoorns in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen van overige niet vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren. Het plangebied is wel marginaal geschikt voor verschillende Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Noord-Brabant een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel en verschillende soorten (spits)muizen.

Effectbeoordeling grondgebonden zoogdieren

Voor de bunzing zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen te verwachten in delen van het plangebied welke betrokken zijn bij de ingreep. Ook is er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor een dier dat het gebied mogelijk sporadisch bezoekt. Daarmee leidt de ingreep niet tot aantasting van vaste rust en verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van de bunzing. Het enige deel van het plangebied dat mogelijk interessant is voor een eekhoorn om af en toe te foerageren blijft behouden, waarmee ook geen negatieve effecten op die soort op kunnen treden. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er verder geen beschermde gebiedsfuncties voor beschermde zoogdiersoorten te verwachten zijn waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. De ingreep leidt voor deze soorten dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.4 Reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen binnen het plangebied. Deze zijn ook niet bekend uit het plangebied of de directe omgeving daarvan (NDFF). Het plangebied ligt ver buiten het bekende verspreidingsgebied van muurhagedis. Op grond van het ontbreken van voor overige reptielen geschikte ecotopen in het plangebied (zoals schrale

vegetatie met voldoende rustige, zonnige plekken) kan de aanwezigheid daarvan eveneens uitgesloten worden.

Effectbeoordeling reptielen

Doordat de aanwezigheid van reptielen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.5 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek werden geen amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Uit de NDFF zijn waarnemingen bekend van de Alpenwatersalamander van een poel aan de Burgstsedreef. Dit is op meer dan 500 meter van het plangebied. In het tussenliggende gebied ligt een woonwijk. Het plangebied zal geen landbiotoop vormen voor de dieren die zich voortplanten in deze poel omdat dit op een te grote afstand ligt. Wel maakt dit duidelijk dat de soort voorkomt in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek waren er plassen aanwezig welke diep genoeg waren en voldoende begroeid voor Alpenwatersalamanders om te kunnen gebruiken als voortplantingswater. Het veldbezoek heeft echter plaatsgevonden na een lange periode met zeer veel regen in maart en april, waarmee er een vertekend beeld kan ontstaan. Op de meeste luchtfoto's en ook aan de vegetatie is te zien dat de poelen in de zomer droogvallen. Waarschijnlijk vrijwel altijd te vroeg voor Alpenwatersalamanders om zich hierin succesvol voort te kunnen planten. Wel moet er rekening mee gehouden worden dat in het vroege voorjaar als dergelijke grote plassen aanwezig zijn er ook enkele exemplaren van de Alpenwatersalamander te verwachten kunnen zijn. Uit het plangebied en de directe omgeving (500 m) zijn geen andere strikte beschermde amfibieën bekend. Deze worden dan ook niet verwacht in het plangebied.

De kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker zijn door alle provincies voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Effectbeoordeling amfibieën

Doordat de aanwezigheid van beschermde gebiedsfuncties voor strikt beschermde amfibieën in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming. Voorwaarde hieraan is wel dat bij werkzaamheden in het voorjaar (zolang er grote plassen aanwezig zijn in het plangebied) deze voorafgaand aan de ingreep gecontroleerd worden door een ecooloog op de aanwezigheid van Alpenwatersalamanders. Mochten er onverhoopt een of enkele dieren aangetroffen worden dan dienen deze weggevangen en verplaatst te worden naar geschikt

water buiten het plangebied.

5.6 Vissen

In Nederland zijn nog maar enkele zoetwatervissen beschermd. De meeste soorten zijn afhankelijk van grote rivieren of stenige en stromende beekjes welke niet aanwezig zijn in het plangebied. Daarnaast zijn in het plangebied geen ondiepe begroeide oevers aanwezig welke gebruikt zouden kunnen worden door beschermde soorten als de grote modderkruiper als leefgebied en paaiplaats. Uit de directe omgeving van het plangebied zijn uit de NDFF dan ook geen recente waarnemingen van grote modderkruipers bekend. De aanwezigheid van beschermde vissen is in het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling vissen

Doordat de aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten leiden de ingreep niet tot een negatief effect op beschermde vissen.

5.7 Vlinders en libellen

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde vlinders bekend (NDFF). In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties met waardplanten voor die geschikt zijn als leefgebied voor overige beschermde libellen en dagvlinders. Van beschermde soorten die gebruik maken van algemenere plantensoorten, zoals de Teunisbloempijlstaart, zijn geen recente waarnemingen bekend uit de ruimte omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van beschermde vlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Effectbeoordeling vlinders en libellen

Doordat de aanwezigheid van beschermde vlinders en libellen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.8 Overige ongewervelden

Uit het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen overige beschermde ongewervelden bekend (NDFF). Op basis van de gebiedskenmerken en de ligging van het plangebied worden overige beschermde ongewervelden ook niet verwacht.

Effectbeoordeling overige ongewervelden

Doordat de aanwezigheid van overige beschermde ongewervelden in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1. Natura 2000

Het plangebied ligt ruim buiten de invloedssfeer van Natura 2000-gebieden voor alle mogelijke effecten met uitzondering van verrijkende effecten ten gevolge van stikstofdepositie. Gezien de afstand en de aard en duur van de werkzaamheden worden kansen op negatieve effecten van stikstofuitstoot en depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen als laag ingeschat. De stikstofdepositie kan in de gebruiksfase toenemen. Dit is sterk afhankelijk van de uitstoot die de nieuwbouw met zich meebrengt en die is afhankelijk van zaken als de verwarming van de gebouwen en het aantal verkeersbewegingen van de toekomstige gebruikers. Om hier rechtszekerheid over te krijgen dient een stikstofberekening (AERIUS-berekening) voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase uitgevoerd te worden.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De ingreep vindt niet plaats in het NNN. Daarnaast zijn negatieve effecten op wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB ten gevolge van externe werking uitgesloten. Hierdoor is een vergunning of nadere toetsing in de vorm van een effecttoets (Nee-tenzij-toets) niet noodzakelijk.

6.1.3 Bescherming van houtopstanden

Bij de ingreep worden geen bomen gekapt. Hierdoor is er ook geen sprake van effecten op bomen welke vallen onder het gedeelte beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is hierdoor niet van toepassing.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Vogels

Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen beschermde functies van broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit Categorie 1 t/m 4 te verwachten. Ook voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit Categorie 5, zoals ekster, koolmees en pimpelmees zijn er momenteel geen nesten aanwezig.

Voor de andere mogelijk aanwezige soorten broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar en zijn een overtreding van de Wet natuurbescherming, artikel 3.1, lid 1 en 2. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van maart tot en met augustus.

Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Ook is het in dat geval aan te raden eventueel snoeiafval en de te verwijderen vegetatie binnen het werkterrein en de verstoringszone van de werkzaamheden (ruim) voor het broedseizoen te verwijderen om de kans op broedgevallen binnen het plangebied te beperken. Het is niet mogelijk voor de voorgenomen ingreep ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

6.2.2 Vleermuizen

Binnen het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Aantasting van essentieel foerageergebied is op basis van het behoud van de houtwal met populieren, de beperkte omvang van het plangebied en de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving redelijkerwijs uitgesloten. De houtwal met populieren vormt mogelijk een essentiële vliegroute voor vleermuizen. Deze blijft behouden tijdens de ingreep. Als daarnaast ook uitstraling van verlichting op deze houtwal voorkomen wordt zijn negatieve effecten redelijkerwijs uitgesloten. In dat geval leidt de ingreep ook niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Als het niet mogelijk is de verlichting zodanig aan te passen dat de houtwal niet extra aangelicht wordt, dan is het noodzakelijk voorafgaand aan de ingreep een nader onderzoek naar vleermuizen uit te voeren om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

6.2.3 Alpenwatersalamander

De aanwezigheid van voortplantingswateren of functioneel leefgebied van Alpenwatersalamanders wordt niet verwacht binnen het plangebied. Het is echter niet uitgesloten dat in natte periodes in het voorjaar enkele Alpenwatersalamanders zich ophouden in de diepere plassen binnen het plangebied. Wanneer in die periode werkzaamheden uitgevoerd worden dan dient vooraf door een deskundige op het gebied van

amfibieën gecontroleerd te worden of er geen dieren aanwezig zijn. Wanneer dit wel het geval is dienen zij voorafgaand aan de ingreep weggevangen en verplaatst te worden om het doden en verwonden van Alpenwatersalamanders te voorkomen.

6.2.4 Overige soorten

Overige beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het plangebied niet te verwachten. De ingrepen leiden dan ook niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soorten.

6.3 Samenvatting

Op grond van de mogelijke effecten die op kunnen treden ten gevolge van de ingreep blijkt dat deze niet door de Wet natuurbescherming wordt verhinderd. Wel is het van belang uitstraling van verlichting op de houtwal met populieren geheel te voorkomen en voorafgaand aan de ingreep te controleren of er geen Alpenwatersalamanders aanwezig zijn in het plangebied als er diepe plassen aanwezig zijn in het voorjaar of aan het begin van de zomer. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient wel in alle gevallen rekening gehouden te worden met het broedseizoen en de algemene zorgplicht. Dit kan door voorafgaand aan de ingreep een ecologisch werkprotocol op te stellen en dit te volgen tijdens de werkzaamheden. Hierbij kan in dit geval waarschijnlijk gebruik gemaakt worden van een goedgekeurde gedragscode.

De ingreep heeft geen significant negatief effect op gebieden welke onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor Natura 2000-gebieden is de kans op negatieve effecten beperkt tot het mogelijk optreden van verrijkende effecten van stikstof. Om hier rechtszekerheid over te verkrijgen is het noodzakelijk een stikstofberekening uit te laten voeren (AERIUS-berekening). Bij de ingreep worden geen bomen gekapt welke vallen onder beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming.

6.3 Overzichtstabel

De potentiële aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied is weergegeven in tabellen 3 en 4. Hierin is samengevat of de voorgenomen ingreep kan leiden tot negatieve effecten op deze soorten en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals nader onderzoek of een ontheffing. Daarnaast is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Aanvullend is weergegeven of effecten op beschermde gebieden (NNN en N2000) en houtopstanden te verwachten zijn en welke consequenties dit heeft voor het project.

Tabel 3. Potenties plangebied voor beschermde soorten en mogelijk effecten van de ingreep hierop. Hierbij zijn ook de te nemen vervolgstappen opgenomen.

Soortgroep	Potentieel aanwezig	Mogelijk negatieve effecten	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Nadere toelichting
Planten	nee	nee	nee	nee	
Broedvogels algemeen	ja	ja	nee	nee	Rekening houden met het broedseizoen
Broedvogels Jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	
Vleermuizen	ja	ja	mogelijk	mogelijk	Uitstraling verlichting voorkomen, anders nader onderzoek
Grondgebonden zoogdieren	ja	nee	nee	nee	Mogelijk sporadisch bezoek door bunzing
Reptielen	nee	nee	nee	nee	
Amfibieën	ja	ja	nee	nee	Voorkomen doden en verwonden
Vissen	nee	nee	nee	nee	
Vlinders en libellen	nee	nee	nee	nee	
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	

Tabel 4. Mogelijke effecten van de ingreep op beschermde gebieden en houtopstanden. Hierbij zijn ook de te nemen vervolgstappen opgenomen.

Gebiedsbescherming	Aanwezig gebieden	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunnings - plicht	Nadere toelichting
Natura 2000-gebieden	> 8,1 km	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek stikstofdepositie (AERIUS-calculator)
Natuurnetwerk Nederland	> 420 m	nee	nee	nee	
Beschermde houtopstanden	nee	nee	nee	nee	

7. Bronnen

- www.brabant.nl
- www.natura2000.nl
- www.ndff.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage 1: Foto's plangebied

Bijlage 2: Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de bescherming van de natuur in Nederland geregeld middels de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft drie belangrijke onderdelen, namelijk:

- Bescherming van Natura 2000-gebieden,
- Bescherming van soorten,
- Bescherming van houtopstanden.

De hoofdlijnen van de bepalingen in deze drie onderdelen van de Wet natuurbescherming welke van belang zijn voor de nadere toetsing in dit onderzoek worden in de onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Bescherming van Natura 2000-gebieden

Binnen de Wnb is de bescherming van zogenaamde Natura 2000-gebieden geregeld. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De grondslag hiervoor ligt in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Welke planten- en diersoorten of habitattypen dit zijn is voor ieder gebied afzonderlijk vastgelegd middels beheerplannen met zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen. Ingrepen of evenementen mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Activiteiten mogen alleen doorgang vinden als deze de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen, of wanneer de provincie waarin de ingreep of het evenement plaatsvindt een vergunning verleent. Bij ingrepen in gebieden van nationaal belang is het ministerie van Economische Zaken Bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De soortbescherming onder de Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, namelijk:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- Beschermingsregime andere soorten (nationaal beschermde soorten).

Op soorten uit de beschermingsregimes Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn de verbodsbepalingen uit de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) van toepassing. Binnen de categorie andere soorten vallen soorten welke op Europees niveau niet beschermd zijn maar door Nederland wel als beschermde soort aangewezen zijn. Iedere provincie heeft zelf de mogelijkheid om een of meerdere van deze planten- en diersoorten vrij te stellen onder bepaalde voorwaarden. Wel geldt voor alle soorten de algemene zorgplicht (Artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten op planten en dieren maatregelen dient te nemen om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Ontheffingen en vrijstelling

De provincies en de Minister van Economische zaken kunnen ontheffing of vrijstelling afgeven om onder voorwaarden de Wnb te overtreden. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort. Dit is wel alleen mogelijk wanneer de aanleiding van de ingreep of activiteit valt onder een in de wet genoemd belang.

Tabel 1: Verbodsbepalingen per beschermingsregime Wnb, voor zover van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen of evenementen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 Wnb)	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 Wnb)	Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a: Het is verboden in het wild levende soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Art 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Art 3.1 lid 4 en lid 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	
	Art 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden richt zich op de instandhouding van het oppervlakte bos in Nederland. Artikel 4.2 uit de Wet natuurbescherming verbiedt het zonder melding (gedeeltelijk) vellen van houtopstanden groter dan tien are of van meer dan twintig rijbomen welke gelegen zijn buiten de “bebouwde kom houtopstanden”. Artikel 4.3 lid 1 en 2 stellen dat het naast melding noodzakelijk is dat er herplant plaatsvindt binnen 3 jaar na het vellen van de bomen, en dat vervolgens binnen 3 jaar herplant plaats moet vinden voor niet aangeslagen beplanting. Het bevoegd gezag kan tevens een kapverbod opleggen in het geval van bijzondere beplantingen. Zoals opgenomen in Artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming geldt voor bepaalde soorten en gevallen (houtproductie of andere bedrijfsmatige activiteiten) een vrijstelling voor de bescherming houtopstanden.